

TARİKAT PİRLERİ ve TARİKATLERİ: ŞÂŻELİLİK VEYA ŞÂŻELİYYE (2)

(...dünden devam)

Şâżelî, çoğu düzenli olarak veya zaruret halinde okunan bir çeşit duâ şekilleri olan Ahzâb(tekli hizb)den ibaret bir miktar duâ bıraktı (İslâm Ansiklopedisi: 11/365).

Gerçekte Şâżelî'nin müritleri tarafından, onun görüşleri üzerine temellendirilen tarikat, Mısır'da ortaya çıkmıştır. Şâżelîlikte, öbür tarikat-lardaki gibi katı kural ve törenler yoktur. Bundan dolayı çok uzun bir dönem boyunca, tekke veya zâviye gibi özel mekânlara da ihtiyaç duyul-mamıştır. Bu tarıkata mensup dervişlerin yükümlülüğü, toplu halde zikir yapmak ve hizb (din ve tasavvuf büyüklerinden aktarılan duâlar) okumak-tır. Alevî tarikatlardan olan Şâżelîlikte de, açık zikir benimsenmiştir. Zikir sırasında dervişler ayakta durur ve zikri yöneten şeyhin (veya vekîlinin) çevresinde halkalanıp dönerler (devrân).

Tarikat, Şâżelî'nin halifesi Mısırlı mutasavvıf Ebû'l-'Abbâs el-Mursî ve onun alîfesi 'Atâullah el-İskenderî (ö. 1309) tarafından yayıldı. Şeyh Zerruk da (ö. 1493), tasavvufî eserleriyle, Şâżelî tarikatının yayılışına büyük katkıda bulundu. Başta Mısır olmak üzere bütün Kuzey Afrika ülkelerinde en yaygın tarikat olan Şâżelîlik, bu ülkelerin bağımsızlık hareketlerinde çok önemli rol oynadı. Sultan II. Abdülhamid bu tarıkata girdikten sonra Şâżelîlik İstan-bul'da da yayılmaya başladı ve çok geçmeden üç Şâżelî tekkesi kuruldu. Câmî'u'l-usûl adlı eserin yazarı Ahmed Ziyau'd-dîn Efendi'nin etkisiyle, Anadolu'nun çeşitli kentlerinde de Şâżelî tekkeleri açılmıştır.

Tarikat, zamanla yaklaşık yirmi kola ayrılmıştır.
